

ELŐFIZETÉS.

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egy évre — — 84 kor.
Fél évre — — 42 kor.
Egy negyed évre 21 kor.
Egy hétre — — 7 kor.

Nyitási költségek
megállandóak szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 32.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Köszög utca 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, december 18.

Jönnek — nem jönnek!

Északról, keletről, délről csupa véres összeütközések híré halljuk. Mintha a háború kellős közepén volnánk s ellenségek áradata keresné a magyarság könnyen megsebezhető lelkét. Ugy tudjuk: fegyverszünet van s a megszálló csapatok — az entente megbízásából — a rend fentartása céljából vonultak be a magyar földre. Miért történik mégis oly sok megismétlődő véres összeütközés? Mi magyarok a mártíromság tövisével szívünkben meghajtottuk fejünket a megkötött fegyverszüneti szerződés súlyos pontjai előtt s elismertünk egy demarkációnális vonalat, mely a megszálló seregeket elválasztja a magyar haderőtől. S mégis a demarkációnális vonalak miatt történnek a véres összeütközések, a hiába való csatározások, a hasztalan vérontások.

Ma azt olvassuk: Vyx francia alezredes Budapestről utasítást küldött a román haderők főparancsnokságához, hogy az elválasztó vonalat nem szabad átlépniük, holnap Berthelot tábornok, az entente romániai megbízottja ad ki egy állítólagos parancsot, mely a demarkációnális vonal át lépésére jogosítja fel a román hadsereget. Csupa káosz mindenütt, melynek súlyos voltát még elviselhetlenebbé teszi az a tudat, hogy az ellentétes intézkedések között maga a magyar hadügyminisztérium sem tud eligazodni. Észak-Magyarországon maguk a csehek állapítottak meg egy demarkációs vonalat s ma már ők azok, akik ezt nem respektálják. Talán a szerbek az egyedüliek, kik fegyvelmezetten betartják a kötött fegyverszüneti szerződést.

Az a látszat, hogy a román és cseh megszálló hadsereg mindenáron át akarja lépni a kiszabott vonalat. Az entente katonai megbízottai tiltakoznak ez ellen, a megszálló seregek vezetői pedig entente parancsra hivatkoznak. Ki tudja itt az igazságot megkeresni?

Annyi bizonyos, hogy a demarkációs vonalak át lépése mindenütt véres összeütközésekre vezetett. Ez sajnálatos különösen azért, mert elkerülhető. Szükség van-e a vonalak át lépésére? A rendet és fegyelmet ma már saját erőnkől is fenntudjuk tartani. Ez az érv tehát elesik. Egyéb okot pedig nem látunk fenntartani. Különösen ma, amikor mi is, a megszálló sereg vezetői is tisztában lehetünk azokkal, hogy a megszállott földterületek hovátartozandósága nem itt, hanem a békekonzultáción fog eldőlni. Ez az idő nincs már messze s így a legkevésbé sem értjük a türelmetlenséget, mely hme sok keslemetlen incidenshez vezetett. Ezenkívül már maga a szándék is indulatokkal tölti el a demarkációs vonalon innen élő lakosságot. A mai viszonyok mellett valóban erre nincs szükség, sőt ez minden körülmények között elkerülendő. Ez szűl az ellenérzhetetlen és izgató híreket. Nap-nap után halljuk, hogy ekkor, vagy akkor fognak bevonulni ide és oda a román csapatok; mindenki ezzel a gondolattal foglalkozik, holott a kormánybiztosnak határozott garanciái vannak

arra nézve, hogy Arad megszállásáról ez idő szerint szó sincs.

Nem természetesebb volna-e, hogy a megszálló csapatok teljes mértékben respektálják a demarkációnális vonalat? Ezzel kikerülnék a véres összeütközéseket, lecsillapodnék az amugy is izgatott lelkek indulata s megindulhatna a szükséges polgári munka, mely feltét-

len nyugalmat kíván. Ez pedig a megszálló seregeknek ép olyan eminens érdeke, mint nekünk. Tartsa be a román, cseh és szerb hadsereg a kijelölt vonalakat s a magyarság nyugodt, bizó és türó lélekkel fog várni a sorsdöntő napra, a béketárgyalások idejére, midőn határoznak élete és halála fölött. De addig kerüljünk el minden felesleges vérontást...

Entente-jegyzék a megszállások ideiglenes jellegéről.

(Elhárították a csehek a magyar előkelőségeket. — Csatározások Kassa körül.)

Bécsből jelentik: A Prager Tagblatt ny tudja, hogy a délszláv és cseh-szláv kormányok az entente kormányoktól jegyzéket kaptak, amely szerint az eddigi területmegszállásoknak nem lehet végleges jelentőséget tulajdonítani. Az entente kormányok a jegyzékben kijelentik, hogy fenntartják maguknak a jogot a kérdéses területek határainak az összeülő békekonzultáción való definitív szabályozására.

Budapestről jelentik: Minden jel arra vall, hogy a cseheknek a felsőmagyarországi vármegyékben kezdett politikai akciója még nem érte el a telőpontot. A felvidéki városok megszállása ugyan a cseh csapatok elégtelensége miatt csak lassan halad előre, de Prágában nagyarányú készülődések folynak, hogy néhány napon belül még nagyobb arányú induljon a magyarországi vármegyékben. Ezzel összeesik a cseh kormány az az akciója, hogy minden vármegyébe főbb tisztviselőket nevez ki a közigazgatás irányítására. Megbízható értesüléseink vannak arról is, hogy a prágai kormány rendkívül erőves intézkedéseket tesz abban az irányban, hogy Pozsony, Komárom és Kassa bevonásának a demarkációs vonalra. Amint a csehek által kinevezett tisztviselők a közigazgatást átveszik, ottonnal elrendelik az önálló közigazgatás vezetésének letartóztatását és teljes erővel való előmozdítását.

Budapestről jelentik: A belügyminisztériumhoz érkezett jelentések szerint a Kassát védelmező fegyveres erő tegnap délután Margittalva közelében megütközött a cseh csapatokkal. Heves harc folódott ki, amelyben a magyar túzérés is résztvett. A csehek megkezdték az általános visszavonulást Poprád irányába. A városban teljes a rend és nyugalom. A katonai hatóságnál ma hírmét tömegesen jelentkeztek a város lakói és kérték a hadseregbe való felvételüket, hogy a város védelmében résztvehesenek. A kormány tegnap látványt küldött Kassára, hogy a vérontást lehetőleg akadályozzák meg, de a demarkációnális vonalat tartják. Amikor ez a látvány megérkezett Margittalvára, az ütközet már javában foltt.

Budapestről jelentik: Ma délután 1 órakor Szendrői György volt kormánybiztos vezetésével küldöttség jelent meg Károlt Mihály miniszterelnök és Jászai miniszter előtt, hogy felhívják figyelmét azokra az atrocitásokra, amelyeket a csehek a felvidéken elkövettek. A küldöttség a visszéléseket irásban nyújtotta át a miniszterelnöknek, aki kijelentette, hogy a belgrádi fegyverszüneti szerződésben az északi demarkációs vonalról szó sem volt, mert erre stratégiai okokból semmi szükség nem mutatkozott. Neki tuda-

mása van a csehek magyarországi erőszakoskodásáról, de a kormány kényszerhelyzetben volt, amikor a csapatok visszavonását elrendelték. A kormány részint Wilsonnal, részint az entente-batalmónál tiltakozást jelentett be és tárgyalásba bocsátkozott a csehekkel abban irányban, hogy a Kassán letartóztatott cseh barátok szabadon hocsátása ellenében engedjék szabadon a felvidékről elhurcolt tuzókat. Jászai kijelentette a küldöttség előtt, hogy a csehek körülbelül 120 magyar állampolgárt vittek el, közülük negyvenet már szabadonhocsátottak, a többiek szabadonhocsátása a legközelebbi napokban meg fog történni.

Budapestről jelentik: December 21-ére hívták egybe a ruthén nemzetgyűlést Munkácsra, a mely dönteni fog arról, hogy a Máramarosról a Szepesre terjedő ruvo megye csatlakozik-e Ukrajnához, vagy állami közönségben maradjon-e Magyarországgal. A felvidéki megyékben hatszáz ezer ruthén lakik. A magyar kormány teljes önzenevelés jogot biztosított a ruthéneknek azaz, hogy ilyen módon önálló nemzeti életet folytathassanak. A ruthének közt, különösen az intelligencia sorában, nagy pártja van annak a gondolatnak, hogy ne szakadjanak el Magyarországtól.

Máramarosról jelentik: Tegnap reggel az osztrák határon levő Lajtaváralu községbe egy teherautó érkezett, amelyen Trenner Ferenc osztrák hadnagy és a sóffórán kívül néhány osztrák katonai foglalt helyet. Az osztrákok a Lajta hídján álló két pénzügyért lefegyveresték, bevonultak a csendőrlaktányába és azt hatalmukba vették. A magyarországi nemzetőrség és határőrség emberei körülférték a csendőrségi laktányt, a támasdókat elfogták és előzetes letartóztatásba helyezték. Az autón 320 lőfegyvert és 15 láda muniációt találtak. A hadnagy kihallgatása alkalmával azt mondta elő, hogy a wienernerustadtli nemzetőrség parancsnoka küldte ki és feladata az volt, hogy a fegyvereket a lakosság között szétossza és őket lázadásra bírja, amelynek célja az Ausztriához való csatlakozás.

Hasonló eset történt Nagymarton községben ahová szintén katonákkal megrakott teherautó érkezett és 600 fegyvert osztottak szét a lakosság között.

Pozsonyból jelentik: Szokolca város megszállása után a csehek birtokukba vették az összes közintézményeket és a nekik nem tartozó köztisztviselőket három hónapi illetékük kifizetése után elbocsátották. A nyugdíjra jogosultaknak pedig kiállításba helyezték nyugdíjaztatásukat. Legerélyesebben bántak el a határrendőrséggel, amelynek két helyén maradt emberét kintasztották a városból és a határőrség vezetésével egy hentesmestert bíztak meg.

Az aradi helyőrség békés tüntetése.

(Katonák felvonulása a kormánybiztos elé.)

Ma délután 5 óra után vidáman éneklő katonák hosszú sora kanyarodott a városházától az Andrássy-térre és a vármegyeháza elé vonult. Itt harsány vezényszavak hangzottak el és a lelkes, fiatal katonák, az aradi helyőrség katonái századokra osztva példás rendben felállottak arc-onallal a vármegyeháza felé. A századok élén ott állottak a tisztek és a századok bizalmi férfiai. Körülbelül ezer katona vonult fel énekelve a vármegyeháza elé, hogy békés uton demonstráljon amellett, hogy Aradon jegyzelmezett katonákkal áll a kormánybiztos rendelkezésére. Egyszerre száz és száz torokból hangzott a kiáltás:

— *Éljen Varjassy kormánybiztos! Lássuk a kormánybiztos! Éljen a népköztársaság!*

Ekkor megjelent az erkélyen dr. Varjassy kormánybiztos, akít a több ezer főre szaporodott tömeg percekig ünnepeelt. Néhány katona vállára emelte Kappner Józsefet, aki lelkes, gyújtó hatású beszédet intézett a katonákhoz és a kormánybiztoshoz.

— *Katonák!* — mondotta Kappner — *mutassátok meg, hogy hű katonái vagytok a magyar népköztársaságnak. Mutassátok meg, hogy lefogjátok tiporni azt az ellenforradalmat, amelyet azért akarnak szítani, hogy a gyűlölt királyságot ismét ránk zudítsák.*

— *Le a királysággal! Éljen a köztársaság!* — *zugott a lelkes tömeg.*

— *Kormánybiztos ur!* — folytatta Kappner. *Arad helyőrségének lelkes katonái megjelentek ön előtt, hogy tudtára adják, hogy jegyzelmezett katonái áll ön mögött, olyan katonái erő, amely tudja védeni a forradalom vívmányait, a népköztársaságot, a szabadságot, a demokráciát!*

Percekig harsogott az éljen. Már kezdték a Hymnuszt énekelni, amikor dr. Varjassy Lajos kormánybiztos szólni kezdett. Egyszerre néma csend lett. Valahol durranás hallatszott s a következő pillanatban a levegőbe repült egy zöldszibű rakéta, amely sisterogva, pattogva röpködött és megvilágította a térséget.

— *Katonák!* — hangzott a kormánybiztos szava. *Elnézésüket kell kérnem gyöngye hangomért, amely nem juthat valamennyiük szívéhez. Örömmel látom Aradváros helyőrségének békés, imponáns felvonulását, amely demonstrálja a szervezett erőt, a lelkes készséget arra, hogy a forradalom vívmányait meg fogja tudni védelmezni. Erre a szervezett erőre, erre a lelkesedésre szükség is van, mert a magyar népköztársaságot két oldalról fenyegeti veszedelem. Két ellenfél fenekedik ránk. Az egyik nyílt sisakkal hirdeti, hogy királyságot akar. Ezzel az ellenséggel könnyen el tudunk hátrálni.*

— *Le a royalistákkal!* — kiáltotta egy lelkes katona. *Utána ezren kiáltották az abcugot.*

A kormánybiztos folytatta:

— *A másik ellenség veszedelmesebb. Ez alattomban dolgozik. Felfordulást szit, zavart terít elő, hogy ezzel demonstrálja, hogy szükség van a királyság visszaállítására.*

— *Nem engedjük! Le fogjuk törni őket!* — hangzott a kiáltás.

— *Katonák!* — csendült meg a kormánybiztos hangja. *A ti szervezett erőtkben, a ti lelkesetekben bízom! A legelső és legfontosabb feladat az legyen, hogy a rendet, a belső nyugalmat, a szellemi és anyagi biztonságot megvédiétek és akkor hiába támadja meg a reakció a forradalom vívmányait, ezeket le nem döntheti soha! Éljen a magyar népköztársaság!*

A kormánybiztos gyújtó hatású beszéde leirhatatlan lelkesedést keltett. Elementáris erővel *zugott az éljen!* a katonák sapkáikat lenggették és ünnepeleltek percekig dr. Varjassyt.

Ezután Huppert Henrik szólt a katonákhoz, akiket arra kért, hogy csendben és rendben, a szervezett munkásokhoz méltóan vonuljanak el, a legesélyesebb rendzavarástól is tartózkodniak, nehogy az aradi katonák békés demonstrációja felületet váltson ki a város lakosságából.

Ekkor megható percek következtek. Az egyik század legénysége, csupa fiatal legény a

Hymnuszt kezdte énekelni. Egyszerre lekerültek a sapkák, a polgárok fejéről a kalapok és a több ezer főnyi tömeg ajakáról érceken, hatalmasan harsogott a magyarság szent imája. Majd elénekeltek a Szózat-ot és végül a munkás-hymnuszt.

Ezután ismét harsány vezényszavak hangzottak fel. A katonák századonként a legpéldásabb rendben felsorakoztak és vidám énekszó mellett vonultak kaszárnyájukba.

Már jelentkeznek a katonák ruháért.

(Nem megfelelő a beszolgáltatás.)

A ruhabezolgáltatás másodnapján az E., F. és G. berúkkal kezdődő utcákból vitték be a ruhákat a bizottságokhoz. A gyűjtés e hó 22-ig fog tartani, azonban előre láthatólag meg hosszabbítják a beszolgáltatás határidejét, miután a közönség sajnos nem azzal a lelkeséggel tesz eleget a beszolgáltatási kötelezettségnek, mint az ezekben a komoly időkben elvárható. Noha szembeötlő jele mutatkozik egyes ismert emberek szűkkebliségének. Sajnos, közismerten bórúhatáru, gazdag emberek küldenek be egy-egy gyenge öltönyt, egy-két rossz inget vagy cipőt. Ezzel szemben természetesen jó számmal akadnak emberek, akik gyönyörű dolgokat küldenek be. Ez, azonkívül, hogy tisztességes és a komoly időkhöz méltó eljárás, még okos politika is, mert — ezt nem tudjuk eléggé ismételni — szigorú revíziója lesz a ruhabezolgáltatásoknak és aki a rendelet szellemében nem tett eleget ruhabezolgáltatási kötelezettségének, azzal szemben szigorú megtorló intézkedéseket fognak érvényre juttatni.

A tegnapi és a mai nap alatt beszolgáltatott ruhaneműk összege a következő: 583 nadrág, 469 mellény, 544 kiskabát, 120 télikabát, 1356 ing, 766 alsónadrág és 384 pár cipő. A kereskedelmi iskola egyik szobájában rakárt rendeztek be a beszolgáltatott ruhák számára. Itt, mint egy ruhakereskedésben rendszerben nagyság szerint vannak berakva a ruhák, minden öltözet számozva van, szám szerint vannak összerakva az ingek is. Mielőtt a beszolgáltatás munkája befejeződik, megfogják kezdeni a ruhák kiosztását. A beszolgáltatással együtt az igények bejelentése is megkezdődött. Az igénylők egy ívet töltenek ki, amelyek hitelességét ugyancsak a bizalmiférfiak igazolják. Eddig körülbelül 160 ember jelentett be igényt ruhára, lehneműre és cipőre.

Mindenesetre kívánatos volna, hogy az elosztásnál liberálisan járjanak el és lehetőleg kerülni kell ennél a munkánál a nyilvánosságot. Ugyanis sok olyan ember van, aki fájdalmasan küzd a ruhabezszerezés gondjaival, de félve a nyilvánosságtól, inkább lemond jogos és méltányos igényéről, mintsem egy alacsony szintű kiosztás esetleges megaláztatásának tegye ki magát. Ezekre a szegényes szegényekre is tekintettel kell lenni és bízunk az intézők ítélőképességében akkor, amikor hiszszük, hogy helyes formáján fogják megtalálni a szegényebb intelligens emberek kielégítésének. Azonban az elvárható, hogy csak az jelentkezzen ruháért, akinek arra tényleg szüksége is van.

Ruhát kötelesek beszolgáltatni december 20-án: 8—9. Ormay Norbert-u., Orovil-u., Óvár-tér, Ocskay L.-u., Óvár-u., B. Part-u., S.

Part-u., Pázmány-u. 9—10. Perényi-u. Perőfi-u., Pécskai-ut. Péter-u., Pöhlenberg-u. 10—11. Purgly Lajosné-u. 11—12. Rákóczi-u. Rét-u., Róna-u., Révay-u., Reviczky-u., Rövid-utca. Salacz-u. 2—3. Sarlot D.-u., Sárosi-u., Schwel-dél J.-u., Simonyi-u., Simándi-ut. 3—4. Sina-u., Sörház-u., Süveg-tér, Szabadságtér, Szarvas u., Szeglet-u., Szerb-u. 4—5. Széchenyi-u., Szől-utca, Szilágyi D.-u., Szoros-u., Szőlő, Szt. Ist-ván-u., Szt. János-tér, Szt. László-u., Szt. Leányfalvi-ut., Szt. Pál-u. 5—6. Szt. Péter-tér, Szekeres-utca, Tabajdy-u., Toncsics-u., S. Tó-hén-utca, Teleky-u., Temerő-u., G. Templom-u.

December 21-én: 8—9. Téli-u., Thaköly Imre-u., Tökölyi-tér, Török G.-u. 9—10. Török Ignác-u., Toldy-u., Or. Tisza István-ut, Tre-fort-u., Trombita-u. 10—11. Töltés-u., S. Új-u., G. Új-u., Urbán Iván-u. 11—12. Vadász-kürt-u., Varjassy József-u. 2—3. Varjassy Lajos-utca. 3—4. Vass-u., Vass Gereben-u., Vágóhid-utca. Vajda-u., Vásárállás, Vendel-u., Vécsey-u., Verbőczy-u., Vilmos-u. 4—5. Vilmos császár-tér, Virág-u., Völgy-u., Vörösmarthy-u., Welt-zer János-u. 5—6. Wesselényi-u., Zimándi-u., Zoltán-u., Zrínyi-u., Zsófia-u.

Fiume és Triest nemzetközi kikötők.

(Amerika az ann-ziók ellen.)

Zürichből jelentik: Párisi jelentések szerint komoly mozgalom indult meg abban az irányban, hogy *Fiumét és Triestet nemzetközivé tegyék.*

Münchenből jelentik: Az Nteni szikratáviró állomás a következő szikratáviratot fogta fel, amely Amerika békeprogramját ismerteti:

Párisba — mindenkinek. Az Egyesült-Államok békeprogramja. A Baltimore-ban szerdán megtartott ülésen Daniels tengerészeti államtitkár a következőket mondotta:

— Az Egyesült-Államok képviselői a békekonferencián *se területet, se hadikarpoilást nem fognak követelni.* Komolyan kitartunk ama követelés mellett, hogy a békeszerződésben megfelelő intézkedések tétessenek a végből, hogy a kts nemzeteknek ugyanolyan jogaik legyenek, mint a nagyoknak. Gondoskodunk majd azoknak az okoknak elhárításáról, amelyek újabb háborút idézhetnének fel. Kívánjuk a szabadság garanciáit, továbbá a népek szövetségének és a nemzetközi bíróságnak létesítését, amelynek hatalma lesz arra, hogy döntéseinek érvényt tudjon szerezni.

Luganóból jelentik: Az entente kormányok határozottan ellene lesznek annak, hogy a német gyarmatokat internacionalizálják. A szövetségesek a jövőre Németországot meg fogják akadályozni abban, hogy akár katonailag, akár politikailag gyarmati támpontokat létesítsen. E célból kifogják zárni Németországot egész Afrikából.

Rotterdamból jelentik: Lloyd George a hét végén Párisba megy, ahol Wilsonnal közvetlen tárgyalásai lesznek a prelimináris békéről. Azt hiszik, hogy ezek a tanácskozások körülbelül egy hétig tartanak. A békekonferencia azután január elején ülhet össze. Wilson részt fog venni ennek a konferenciának ülésén is, még pedig legalább 2—3 héten át. Január végére Wilson Londonba várják.

Prezanu parancsa a Maros átlépésére.

Huszonegy óras fegyverszünet. — Zavaros hírek a románok előnyomulásáról.)

Budapestről jelentik: A román hadsereg vezérkari főnöke, Prezanu tábornok rendeletet adott ki az Erdélyben levő román csapatok parancsnokai számára. A távirat, amelynek szövegét magyar vasutasok felfogták és közölték a kormánnyal, így szól:

Román csapatok haladéktalanul megkezdik a demarkációs vonalon túl való előnyomulásukat. Meg kell szállni a románlakta összes vidékeket a Bándt kivételével, a hol francia csapatok fognak letelepedni. A Maroson túl való előnyomulás azonnal megkezdendő. A megállási vonalat a szövetségesek fogják meghatározni. Előző vállalkozásunk Székelykocsárd megszállása legyen, ami a legfontosabb vasúti vonal kézbe tartását biztosítja.

Megjegyzés. Mint tudjuk, a szövetségesek már tegnap meghatározták a megállási vonalat, amennyiben a román csapatokat visszavezényelték a demarkációs vonalra.

Budapestről jelentik: Dr. Erdélyi János, a román nemzeti tanács minisztere, aki eddig magyarországi követ volt, a román csapatoknak Branyicskánál történt összejöveteléről és a demarkációs vonal átlépéséről egy újságíró előtt így nyilatkozott:

— A Maros folyót a hullámvonalban haladó vasút három helyen szeli át. Tekintve, hogy a Marost állapították meg a franciák a demar-

kációs vonalnak, a Marosmentén haladó vasútvonalat nem használhatják a románok. Ezért történt tehát, hogy a román reguláris csapatok Branyicskánál, ahol a Maros átszeli a vasutat, átlépték a demarkációs vonalat. Természetesen ennek nincs nagyobb jelentősége, csupán a helytelenül megállapított demarkációs vonal korrigálásáról van szó. A Maros mentén az összejövetés óta teljes a rend és nyugalom. Általában a román gárda által megszállt területen mindenütt a legnagyobb rend uralkodik. Csupán a felelőtlen tényezők által kiküldött irreguláris csapatok okoznak bajt és kellemetlenséget. Különböző vörös- és acélgárdák és a kolozsvári kormányzótanács által felhívott katonák okoznak rendetlenséget. Általában megállapítható, hogy ott, ahol megszállják a román befolyás érvényesülését, rendetlenség és anarchia van. A román nemzeti tanács befolyása következtében a petrozsényi szénbányák teljesítő képessége 30 százalékkal emelkedett úgy, hogy rövidesen az országot kellő mennyiségű szénrel fogják ellátni.

Kolozsvárról jelentik: Dr. Vincze Sándor, a kolozsvári nemzeti tanács alelnöke és a román kormányzótanács között megindult tárgyalások egyelőre azzal az eredménnyel jártak, hogy dr. Vincze és Pop C. István a román kormányzótanács hadügyminisztere 24 óras fegyverszünetet kötöttek. Ez alatt az idő alatt részletesen meg fogják állapítani azokat a feltételeket, amelyek mellett az összejövetések egyszerűsége mindenkorra elkerülhető lesz.

Munkács Tanács magantartásáról meg. A Tanács a hét végen tartandó ülésén dönt.

Budapestről jelentik: Biró Lajos államtitkár — mint megírtuk — napok óta szanyolbetegezen fekszik. Egy esti lap értesülése szerint a külügyi államtitkár nem is tér vissza hivatalába, hanem lemond. Biró lemondását azzal hozzák kapcsolatba, hogy a külügyminisztérium szervezése lassan halad előre és a külpolitikai orientálódás sem sikerül úgy, a hogy gondolták. Biró nem akarja kitenni magát esetleges kudarcnak és inkább visszavonul.

Lengyel annexió Németországban.

(Wilson ragaszkodik 14 pontlához.)

Berlinből jelentik: A lengyel részről fenyegető veszedelem ezidőszereint minden más kérdést és problémát háttérbe szorít. Nyilvánvaló, hogy a lengyelek Németország keleti területének annexiójára készülnek. Kelet-Poroszországot, Posent és Felső-Sziléziát Lengyelországhoz akarják bekebelezni. A diplomáciai viszony megszakításával a lengyelek megakadályozták az utat arra, hogy annexzionista céljait elérjék.

Berlinből jelentik: Politikai körökben nem tartják kizártnak, hogy a diplomáciai viszony megszakítása után a lengyel csapatok megkezdik hadmozdulataikat. A lengyel-sziléziai határon nagy lengyel tömegek vannak összegyűlve. Hír szerint már a támadás napja is ki van tűzve. A diplomáciai viszony megszakításával egyidejűleg a lengyel kormány kiharotta a lengyel alkotmányozó gyűlésre szóló választásokat és ebbe a keleti német területeket is bevonta. A választás többek közt Dancoz városára is vonatkozik, ahol a lengyel lakosság lefelé két százaléka.

Amsterdamból jelentik: A Manchester Guardian londoni levelezője jó forrásból jelenti, hogy Wilson 14 pontját szövetségeivel szemben is érvényre akarja juttatni.

Autó-árverés Aradon.

(A németek mindent eladnak.)

Meckensen Intetnálásának hírére az Aradon átvonuló német csapatok nagy igyekezettel becsatolják áruha főlős felszerelési tárgyaikat. A vasút környékén, főleg pedig a volt közös buszár laktanva udvarán nagyarányú vásár folyik. Kapható ott minden: teherautótól a rohamsisakig.

Főleg pedig jó. Páripák, melyeket pár héttel ezelőtt öt-hatezer koronáért szívesen elkaptak volna, ma jó, ha tízedrész áron kelnek el. Egyes lökőnecek ki is használják a helyzetet. Egy kifent bajszu hadviselt magyar vett tegnap hét-száz koronáért egy jó állású hátsó lovat. Kipihentelte, megetette és felült rá. Künn a pályaudvar előtt nyalkán táncoltatta a parinát. Odamegy hozzá egy vidéki gazdálkodó formájú ember és megszólítja:

— Hogy adja ezt a lovat?

— Fzerétszáz koronáért.

Megszegvedtek. Néhány perc múlva már az új gazda áll a jó hátán és még nyalkáiban hüszkélkedett fel és alá a pályaudvar előtt. Nagy nézőközönség vette körül a jószág körül hamarosan kilépett egy nécskai magyar:

— Mi a jó ára? — kérdi.

— Fzerétszáz korona.

Megszegvedtek. Az eladó leszáll a lóról, a vevő felül. De nevezetesen a vevő már az utóbbi is leszáll, mert háromszáz korona haszonnal tudott a lovon.

Orléh a Wetter-évár előtt nagyvásáru autó-árverés folyik. Teher és személyautókat licitálnak el.

— Ezért a megadott Benz-Kocsit tízezer koronára ajánlatot kaptam — kezdő meg az árverést az árverelő német hadnagy.

— Adja oda! Adja oda! — hangzik nevetve minden oldalról.

— Itt akkor tessék licitálni! — szóló mosolyogva a tiszt.

— Tíz koronát

— Kétszert!

— És felmenniük nyolcezerre. A Kocsi nyakán maradt egy szőfűnek. Aztán sorra jön egy nyolcvan Benz kocsit, nevezetesen defektív. Ezt már félvezik tízezerre koronára. Rántra a németet, hogy amott kereséshet kapott háromszáz koronával, tehát gondol egyet, visszamegy az előbbi kocsihoz és folytatja a licitálást, mintha mi sem történt volna.

— Ki ad többet nyolcezer koronánál?

Egy kis méltatlankodás után jobbról-balról röhögőni kezdtek az ajánlatok és a már eladott kocsit utóbbi megvették, de most már tízezerre koronáért.

A teherautók 9—10.000 koronával keltek el. Volt köztük olyan, amely kétszer megtette az utat Jozsáfértől Králováig.

Végezte az árverést a Marta több székértő mérnök és azt a megjegyzést tették, hogy így magok árakon csakban macskát venni: nem rentébilis üzlet. Rövid néhány hónap múlva megbízható helyen is lehet intakt kocsikat vásárolni nem sokkal drágábban.

Az új autótulajdonosok azonban boldogan fizetik kérésre kocsikat, vonatás közben megálltak még a huszárlaktanva előtt, vásároltak néhány hektoliter benzinnel keresztes petróleumot és aztán vonultak haza megalégedett, ragyogó arccal, mintha nem is az entente, hanem ők nyerték volna meg a háborút.

KÖZELÉLMÉZÉS.

X Sertést tartó gazdákhöz! I wagon sertések etetésére alkalmas burgonya métermázsanként 30 koronáért eladó. Felszólítom a gazdákat, hogy utalványok kiváltása végett hivatalomban jelenjenek meg. A 2418/18/18/18

X A visszamaradt lisztadagok. Felszólítom a hatósági cikkeket árusító kereskedőket, hogy folyó hó 17-én délig az ok megjelölésével névjegyzéken jelentsék be azon vevők nevét, kik addig a terminusig a 3 havi lisztet bármily okból nem vették át. A névjegyzékben felveendő név, lakhely, pontos cím és az át nem vétel oka. A közéletmezési hivatal vezetője.

Polgári pártok egyesítése.

(Keresztényszocialisták és kiszagda a kormányban.)

Budapestről jelentik: A polgári pártok körében viszhangra talált gróf Károlyi Mihály miniszterelnöknek a polgári pártok egyesítésére vonatkozó felhívása. A kormány polgári miniszterrel részéről is megindult az aközoly irányban, hogy azokat a polgári pártokat, amelyek eddig még nincsenek bent a kormányban, bevonják a vezetésbe. A kormány elsősorban a keresztény szocialistákkal lépett összeköttetésbe, majd a kiszagda párttal tárgyal. Értesülésünk szerint illetékes helyen ajánlatot tettek ezeknek a pártoknak, hogy egy-egy taggal képviseltesék magukat a kormányban. Az a terv merült fel, hogy Huszár Károlyt a keresztény szocialista, Szabó Istvánt a kiszagda párt részéről államtitkárrá nevezik ki. A keresztényszocialista párt álláspontja lényegében az, hogy a párt támogatja a kormányt ezentul is és hangsúlyozza, hogy nem akar semmiféle állást. A kiszagda párt is támogatja a kormányt és részt is venne a kormányzásban, de ezt ahhoz a feltételhez kötik, hogy a birtokreformnál kívánságukat, honorálják. Ezek a tárgyalások még folyamatban vannak.

Egyes lapok arról adnak hírt, hogy Kunfi Zsigmond kilép a kormányból, mert a szocialista párt a párt keretein belül kívánja munkáját felhasználni. Egy esti lap már azt is tudni véli, hogy utóda dr. Rónai Zoltán, a szocialista párt tagja lesz. Mint illetékes helyről jelentik, ez a hír nem felel meg a valóságnak.

A helyzet megoldása sok tekintetben a

MŰVÉSZET.

* **Hét műsor.** Szerda Parasztecsület. Május B) bérlet. Csütörtök Parasztecsület. Május C) bérlet. Péntek Ember tragédiája A) bérlet. Szombat délután Hejehuja báró. Szombat este Ember tragédiája B) bérlet. December 24-én délután 3 órakor Árgyélus és Tündér Ilona.

* **Parasztecsület.** Mascagni remekművét, a mai színházi estén, egy *Ur* című döbbenetesen rossz darab előzte meg. Az önképző-köri romantikát a kedves *Csige Böske*, *Thomai Masa*, *Benkőné*, *Földes* és *Kertész* nyújtották át a közönségnek önmegtadással és bűnbánóan. A publikum csak akkor ébredt fel a rossz állomból, mikor a Parasztecsület első accord-jai felhangzottak. *Vorady Margit* asszonyról emlékezünk meg elsősorban, akinek ragyogó művészetében ma újra gyönyörűségünk tellett. Színházi ünnepnap ennek az istenáldotta talentumú művészasszonynak a fellépte, kinek komoly játékaival, szép énekével tegnap is alig tudott a közönség betelni. *Pardy Armand*nak bizonyára egyik legjobb alakítása a Parasztecsület *Turriduja*. Teljes művészi készsége megnyitkozott e szerepben. Erő, érzelmesség művészi szabatoság jellemezte a játékát, éneke pedig kristálytiszt volt, mint a legtisztább líra. *Horváth Mici* asszony *Laláját* általános tetszés kísérte. Játéka, éneke egyaránt kifogástalan, amit azért is hangsúlyoznunk kell, mert a művész nő ugyszólván beugrott a szerepbe. *Lalát* ugyanis *Szeghő Lilinek* kellett volna énekelnie, aki azonban súlyos spanyel betegségére megakadályozott a fellépésben. *Baries Gyula* Aljőja minden dícséretünket megérdemli. *Luciát Benkőné* énekelte. A női és férfiak jól megállta helyét, a zenekar jó volt *Gellért* karmester a pompás dirigálásért lelkes tapsot is kapott. A rendezésen meglátszott *Róna Dezső* hozzáértő, ambiciózus munkája. Z. A.

— **Zenész-sztrájk a fővárosi színházakban.** *Budapestről* jelentik: A fővárosi színházak és orfeumok zenésze ma este sztrájkba léptek. Az Operaház és Nemzeti színházat kivéve, minden színházban az előadókat csak zongora kísérte.

* **A Modern Kabaré szombati megnyitójára** nap-nap után történnek előjegyzések. A társulat szervezése már nagyjában megtörtént több ismert nevű kabaré színésznőt és színészt sikerült a direktciónak leszerződnetni. A szombati megnyitóra lázasan készülődik a társulat, a direktció programjába vette, hogy a fővárosi kabarék legdivatosabb slágerszámaát adják elő a megnyitó estén, amely egész héten műsoron marad. Jegyek válthatók a Modern Kabaré pénztáránál.

* **A színházi Iroda hírei.** Árgyélus királyfi és Tündér Ilona esti helvárrakkal. A jó gyermek öröme színterül 24-én délután a híres tündérvjáték hét felvonás és két változásal. Felhívják a jó gyermekek figyelmét a darabban előforduló gyönyörű tüneményes tündérvjátékokra, amelyet *Benkő Gizli* a körkedvelt gyermekhajlóna fog ellejteni megfelelő tündérszerűséggel. Különösen fog tetszeni a jó gyermekeknek a darab hatodik változásában előforduló nagyvadású gyermekduett tunc, a mire már hetek óta készül *Benkő Gizli*ke felhívásait alatt *Faludi Dócska* és *Asvályi Juliska* 6-7 éves gyermekek. Ez előadás nagy meglepetésekben fogja részesíteni a gyermek, de még a felnőtt közönséget is. A híres arany almát a közönség szeme előtt fog arany almát teremni. Igen nagy meglepetést fog kelteni a levegőben rökölő tűzesszemű boszorkány kalitkából kibocsátott állatok. A boszorkány szobája nagy mulatságra lesz a jó gyermekeknek. A jókedvű *Faludi Károly* „*Bolond Istók*” fog gondoskodni. Gyönyörű jelenség lesz *Kieffer Lúizka*, mint Árgyélus királyfi és *Hannasné*, mint Tündér Ilona. Továbbá még játszanak: *Várnay*, *Kertész*, *Lugossy*, *Ungváry*, *Ferold*, *Benkőné*, *Motolcsiné* stb.

TÖBB, MINT SZÁZ apróhirdetés olvasható az Aradi Közlöny vasárnapi számában: **Vendégek—eladók**, alkalmazottat keresők és alkalmazottak egymásra találnak az Aradi Közlöny apróhirdetéseit után.

Hírek a marosillyei állomásfőnök halálairól

(a kormánybiztos távirata Nagyszombatba.)

Ma délelőtt dr. *Varjassy Lajos* kormánybiztosnál megjelent *Holzinger József*, az aradi vonalparancsnokság katonai előadója és elmondta, hogy Marosillye állomásról a következő táviratot kapta:

A marosillyei állomásfőnök tegnap délután kiment a demarkációs vonalhoz, hogy az ott levő román csapatok parancsnokával értekezzen. Az állomásfőnököt elfogták, Piskire hurcolták és állítólag halálra ítélték. Kérjük a kormánybiztos sürgős intervencióját. A román csapatok előnyomulása előreláthatólag várható.

A kormánybiztos azonnal érintkezésbe lépett az aradi román nemzeti komitéval, akivel egyetértésben táviratot küldött a nagyszombati román kormányzatnak, amelyben kéri, hogy nyomban interveniáljanak a Piskit megszálló román csanatok parancsnokával az állomásfőnök kiszabadítása iránt. Ezt a táviratot dr. *Marsieu Jusztin* is aláírta.

Ma délután Zám állomásról egy román gárdista főhadnagy 10 magyar nemzetőr kíséretében külön vonattal Marosillyére utazott, hogy az ott erőszakoskodó román gárdistákat nyu-

galomra hívja fel. Azonban a vonatot, amikor az Marosillyére ért, a román gárdisták lövésekkel fogadták. Az aradi román nemzeti komité a kormánybiztos kérésére szonnal táviratozott a marosillyei román gárdának, amelyben utasította, hogy azonnal hagyja abba az ellenségeskedést.

A marosillyei állomásfőnök elfogatásával *Espesolatiban* dr. *Varjassy Lajos* kormánybiztos az alábbiakat mondta munkatársunknak:

— Én azonnal táviratoztam a nagyszombati román kormányzatnak, nehogy az affér egy elhamarkodott erőszakoskodással végződjék. A magam részéről azonban nem hiszem, hogy az állomásfőnököt halálra ítélték volna és ugyanezt a véleményét fejezte ki előttem dr. *Marsieu Jusztin* is, aki készséggel ígérte meg, hogy a legnagyobb mértékben fogja magát exponálni az ilyen erőszakosságok elkerülése tekintetében. Egyébként is azt hiszem, hogy a román kormányzat távirata még a mai nap folyamán megérkezik Piskire.

Ma Rozvány román hadnagy román gárdistákkal Marosbrette állomásra utazott, hogy az állomást, amit a román gárdisták elfoglaltak, visszaadják a magyar vasutasoknak.

Angol munkások

a császár kivégzése ellen.

(Wilson nyitja meg a békekonzferenciát.)

Gentből jelentik: A francia lapok azt írják, hogy *Wilson*, *Clemenceau* és *Lloyd George*, kedden és szerdán bizalmas tanácskozással tartanak arról, hogy mikorra várható a felfogások oly mértékű tisztázása, hogy az entente megkezdhesse a béketárgyalásokat. — *Wilson* a hét végén meglátogatja az amerikai csapatokat és az északfranciaországi harcteret. Az előzetes béketárgyalást, amely január 2-án veszi kezdetét, *Wilson* fogja megnyitni.

Gentből jelentik: A *Humanité* jelenti, hogy *Wilson* várta a szociálista munkásság küldöttségét, amely tisztelni óhajtott az Egyesült Államok elnökénél. *Wilson* *Murat* herceg palotájának ablakából akarta nézőzni a munkásság tüntető menetét. *Longuet* szociálista vezér azonban közölte az elnökkel, hogy a szociálista munkásság tüntető felvonulása elmarad, mert a kormány azt nem engedélyezte. A *Lyoni Progres* jelentése szerint *Wilson* párisi ünnepeztetése nem folyt le incidensek nélkül. A munkásság dacára a kormány tilalmának, ezrével vonult fel *Murat* herceg palotája elé, hogy hódolatát kifejezze. A rendőrség szembeszállt a felvonulókkal, akik között sok rokkant katona volt. A tüntetők és a rendőrség között több ízben összeütközésre került a sor. A munkások közül sokan megsebesültek.

Hágából jelentik: *Henderson* és *Thomás* munkásvezérek erősen állástfoglaltak az entente kormányok ama javaslatai ellen, hogy Németországot az utolsó fillérig kizsákmányolják, a német császárt kivégezzék és valamilyen németet száműzzenek Angliából. *Thomás* *Lloyd George* szemére vetette, hogy a legalacsonyabb emberi ösztönök vezetik és veszélyeztetik *Wilson* békéjét. Biztosan tudja, hogy Anglia vezető politikusai megakarják akadályozni a népszövetséget. Az angol munkásság azonban feltétlenül kitart követelése mellett.

Rotterdamából jelentik: A *Manchester Guardian* jelentése szerint az entente államok legutóbbi londoni konferenciáján Franciaország, Anglia és Olaszország megbízottai megállapodtak, hogy stratégiai határt állítanak fel, hogy így megakadályozzák a német militarizmus újjáéledését. A megállapodás értelmében

Franciaország Elzász-Lotharingán kívül megkapja a Rajna balpartját a holland határig, úgy hogy Németország nem lenne többé közvetlen szomszédja Belgiumnak.

Mackensen haragja

az internálásért.

(Szomrohánvást tett a miniszterelnöknek.)

Budapestről telefonálja tudósítónk: *Mackensen* tudvalevőleg a képviselőházban találkozott gróf *Károlyi Mihály* miniszterelnökkel, aki a tábornagyot *Böhm Vilmos* államtitkár jelenlétében fogadta. A miniszterelnök közölte a hadvezérrel, hogy a *feragszűnési bizottság* utasítására kénytelen őt internálni.

Mackensen a közlésre módfelett felingerült. *Károlyira* csapott és haragos szentrehánvással emlitette fel a miniszterelnöknek, hogy ő és a német hadsereg nem ilyen bánásmódot érdemeltek a magyaroktól. Felsorolta, hogy a Kárpátokban és Erdélyben hány német katona ontotta vérért Magyarország területi épségéért.

— Ekkora áldozatokért — nygomondotta — én és seregem egyebet érdemeltünk volna, mint ilyen csuf lefegyverzést.

Károlyi sajnálkozással felelte a tábornagnak, hogy a magyar kormány csupán szerződéses kötelezettségének tesz eleget. Moid tudára adta, hogy őt és törzskarát *Budapest* környékén fogják elhelyezni. A német katonaságot fogolytáborokban internálják, őrzet alatt lesznek. A kormány nem mint foglyokkal bánik velük.

Mackensen ma reggel szűnvesztésével a fővárost elhagyta. Ő és 3-4 tisztje a kastélyban vannak szállást és vendéget lesznek gróf *Károlyi* Lászlóknak, akik szintén a kastélyban laknak.

A többi tiszt az uradalom hivatalnokainak lakásaiban a legénység pedig gazdasági épületekben nyer elhelyezést. Az istállók egy részét a német parancsnokság loval részére foglalták le.

— *Massaryk* Prágába érkezik. *Massaryk* a cseh köztársaság elnöke csütörtökön Prágába érkezik. Cseh részről ma újra közzé teszik az entente ama igényét, hogy a cseh királytörténelmi határait helyreállítsák, tehát Német-Csehországot is Csehországhoz csatollák. — *Berlinből* jelentik: *Massaryk* ma Rómába érkezett, ahol a királyi pár fogadta. A cseh köztársasági elnök kíséretével együtt a király vendége.

HIREK.

— T. nyomtatvány megrendelünk, valamint a hirdető közönség b. figyelmébe. Miután a nyomdák munkaideje megrövidült, tisztelettel értesítjük a nyomtatvány rendelő és hirdető közönséget, hogy nyomdánk, valamint a kiadóhivatal hivatalos órái: reggel 4-9—12-ig, délután 4-3—5-ig. Kérjük a t. közönséget, sziveskedjék b. megbízásait a fenti időben hozniuk juttatni.

— Svájcban frondörködő magyar arisztokraták. Zürichből jelentik: A svájci kormány figyelmeztette a Svájcban élő magyar és osztrák arisztokratákat, hogy az esetben, ha monarchista vagy egyéb politikai tevékenységükkel fel nem hagynak, rövid időn belül, vagy kiutasítják, vagy internálják őket.

— Statáriumot hirdetnek az egész országban. Budapestről jelentik: A kormány már legközelebb statáriumot fog hirdetni az egész országban. A rögtönítélő bíróságok a kormány terve szerint két szakbíróból, két esküdtriből, két munkásból és két földművesből fognak állani. Halálos ítéletet csak egyhangú határozat alapján lehet hozni.

— Románia békekövete. Párisból jelentik Romániának a békekongresszión való képviselőjére Misu párisi követet nevezték ki.

— A Sváb Nemzeti Tanács megalakítása Ujvároson és Világoson. A vasárnap délelőtt 10 órakor Ujvároson, valamint délután 3 órakor Világoson összehívott sváb négygyűlésen dr. Müller Vendel László ügyvédjelölt tüzerőhadnagy felhívást intézett a néphez, a sváb nemzeti tanács megalakítására. Az Ujvároson Fröhlich József községi bíró és Világoson Engelhardt András korelnök elnöklése alatt megtartott négygyűlés megalakította az ottani sváb nemzeti tanácsot és annak a temesvári sváb nemzeti tanácshoz való csatlakozását kimondta. A 21—21 tagú választmányok megalakítása után egyhangúlag elnökké Ujvároson Fröhlich József községi bíró, Világoson Zimmermann János birtokost, és mindkét községben a sváb nemzeti tanács ügyvezető titkárává dr. Millert megválasztották. Az ő és újvárosi románok és svábok között egy Ujvároson felállítandó gárda körül felmerült nézeteltérések a sváb nemzeti tanács megalakításával eloszlottak, mert a svábok továbbra is barátságban és egyetértésben akarnak élni többi más nemzetbeli szomszédokkal.

— Az Aradi Újságrók Szabadszervezete hétfőnap, szerdán délután 3 órakor az Aradi Újság szerkesztőségében ülést tart. A szabadszervezet minden tagja jelenjék meg az ülésen.

— Budapesten nem adnak ruhát vízfűtő katonának. Köztudomásu, hogy a hazatérő katonáknak felruházhatása céljából a ruházati cikkeknek a lakosság által való kötelező beszolgáltatása az egész ország területére kiterjesztett. Ezzel kapcsolatban a magyar hadügyminiszter urnak távirata értelmében és miután leszerelt és felruházásukat követelő katonák tömegesen jelentkeznek a hadügyminiszteriumban, közhírré teszem, hogy a Budapesten összegyűlt ruhaneműek még a budapesti szükségletet sem tudják fedezni, úgy, hogy vidéki katonáknak az ottani készletből való ellátása keresztül nem vihető, miért is a leszerelt katonáknak ily irányban Budapestre való utazása teljesen hiábavaló és céltalan, annival is inkább, hogy a helybeli ruha beszolgáltatási akció már előrehaladott stádiumban van. Lőcs Rezső, polgármester.

— Eljegyzések. Wetner Alfréd tart. zászlós eljegyezte Pscherhofer Sárkát. (Minden külön értesítés helyett.) Menzler Jolánát Körösbökenyben, folyó hó 15-én eljegyezte Varjas Sándor (Aradról). Minden külön értesítés helyett. Burján Nusi Boroslenő Rábics János Sarejevo jegyese. (Minden külön értesítés helyett.)

— Három csomag adható fel a postán. A postai csomagforgalom korlátozása tárgyában korábban kiadott rendeletet a nagyváradi posta- és táviratigazgatóság oda módosította, hogy december 16-tól kezdve a postahivatalok egy-egy féltől naponta legfeljebb három csomagot vehetnek fel.

Véres összeütközések a románokkal.

(Dr. Lázár Aurél távirata a kormányhoz.)

Budapestről jelentik: A románoknak a demarkációs vonalon való előrenyomulása a legnagyobb izgalmat keltette mindazon helyeken, ahol román inváziótól tartani lehet. A székeltség hangulata különösen nagyon izzó. Erdély keleti részéből érkező jelentések szerint a székelvek titokban fegyverkeznek és ellenállásra készülnek. Összejöveleteken esküt tesznek, hogy vérfürdőt rendeznek a bevomuló románok között és inkább elvesznek utolsó szálig, minthogy románuralom alá kerüljenek. A magyar népkormány mindent elkövet, hogy a székelység elkeseredését levezesse és a nyílt kitörést megakadályozza. Ezt célozza Fényes László és Rónay Zoltán kiküldetése.

Hasonló a gyűlölet a nagyváradi magyar-székben. A nagyváradi román nemzeti tanács elnöke, dr. Lázár Aurél ma táviratilag panaszt emelt a magyar kormánynál, amelyben elmondja, hogy Nagyváradon és egész Biharvármegyében naponként inzultálják azokat a polgárokat, akik román nemzetiségű kokárdát viselnek. Különösen a vasuti állomáson folyik féktelen izgatás a román intelligencia ellen, panaszolta dr. Lázár, aki sürgős oltalmat kér és utasítást a közbiztosítási hatósághoz, mert ha az orvoslás hamarosan meg nem érkezik, a románság kénytelen lesz más uton keresni a megoldást. Lázár Aurélnak a kormányhoz intézett távirata így végződik:

— A régi rendszer nem volt ily súlyosan sovén és megszegve.

Biharszabolcáról jelentik: Nagvenvedről tegnap elindult egy vonat telve székelvekkel, akik beakartak vonulni. Dicsőszentmártonnál összeütközés támadt a székelvek és román gárdisták között, de rövid csatározás után a vonat tovább haladt Balázsfalva felé, ahová megérkezve, a székelvek a román gárda 30 tagját lefegyverezték és letartóztatták. Amint a székelvek a városban keresztül haladtak, a balázsfalvaiak lehurrozták őket, amiből majdnem tettelegességre került a sor.

— Házasságok. Weisz Arnold gyórvszere és Weisz Elza (Brandaisz Henrik földbirtokos nevelt leánya) folyó hó 15-én házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett. Koslowszky Gyula és Pscherhofer Margitka Lippa, folyó hó 17-én házasságot kötöttek.

— Szigorú büntetés határozat katonáknak. Nagykikindáról jelentik: Tegnapelőtt a városhoz közel egyik faluban szerb reguláris katonák betörték Guttman Dániel földbirtokos lakására, ott garázdálkodtak és raboltak. A tetteseket, akiket polgári egyének lefoglalták, elfoglalták és fedezet alatt Nagykikindára szállították, ahol a szerb hadbírószék működésben van, amely itélkezni fog fölöttük. A kárvallott Guttman Dániel megjelent Dicsőszentmárton ezredes-dandárparancsnoknál, aki előtt kijelentette, hogy nem kívánja a két katonatettes megbüntetését. Kára jórészen megtérült, tudja, hogy a katonák az ital és a rossz társaság behatása alatt cselekedtek. Risztics ezredes válaszában megköszönte a kereskedőnek, hogy katonái ellen visszavonta a panaszát, de kijelentette, hogy a cselekményt azért nem hagyhatja megtorlatlanul. A szerb katonai törvények szigorúak és ha most e kettőnek megbocsátásának, ez csak a többire volna demoralizáló hatással. Most, hogy Guttman azzal a kérelmmel jön, hogy kegyelmezzen a két megtévedt katonára, az ezredes válasza nem utasíthatja, a halálbüntetést mellőzni fogja, de egyenként a legszigorúbb büntetéssel fogja sújtani. Ezért átadta őket, mondotta, az éppen jelenlevő nagykikindai hadbíróknak, a polgári egyéneket pedig a polgári bíróságnak szolgáltatja ki. Egyben megbizta a hadbírókat, hogy a katonák büntetését terve és fejezze ki ott is köszönetét nemes cselekedetért.

Erdélyből változatlanul nyugtalanító hírek érkeznek a magyar kormányhoz, amelyek egyáltalán nem alkalmasak arra, hogy a kedélyeket megnyugtassák. Fényes és Rónai dr. a kormány meghívásából azzal a misszióval küldettek Erdélybe, hogy az izgatottságot lecsillapítsák és meggyőződést szerezzenek arról, hogy úgy a magyar, mint a román részről lehetséges volna provizórikus rendet teremteni. Bontescu Viktor dr., az erdélyi román kabinet egyik tagja és a kabinet egyik államtitkára tegnap hosszas tanácskozást folytatott Jászi Oszkárral. Bontescu adta közlekedési és élelmezési ügyekben jött Budapestre, hogy a magyar kormány intézkedéseit kérje. Jászi azonban kijelentette, hogy ezeket a kérdéseket ha is incidentálisan megoldani. Ehhez szükséges volna provizórikus rendet teremteni, aminek szükségességéről Bontescu is meggyőződött.

Erdélyben lázasan folyik a székelvek és magyarok fegyverkezése. 30—40.000 főre lehet tenni a felfegyverezett emberek számát. A fegyverkezés génoctia Kolozsvár. A kormány álláspontja az, hogy a demarkációs vonalat meg kell tartani és ezen vonalon belől minden további fegyveres mérközést kerülni kell, mert ez olyan komollikációt idézne elő a nemzetközi helyzetben, amelynek következményeiért a felelősséget nem lehet vállalni.

Budapestről jelentik: Ma délelőtt távirati értesítés érkezett Kolozsvárról azzal a hírrel, hogy Szamosniváron véres ütközet történt a magyar és román lakosság között. Az összeütközésre egy négygyűlés adott okot, amelyen román papi személyek lázító beszédeket mondtak a magyar kormány ellen és a lakosságot a Romániához való csatlakozásra hívták fel. A négygyűlésen igen sok szocialista is volt jelen, akik szintén szónokot állítottak a román agitáció ellensúlyozására. A feliztatott tömegek egymásnak rontottak és sokan megsebesültek.

— A lukszus lakások rekvirálása. A lakásügyi tanács elnöke táviratilag arról értesített, hogy a lakásszükség enyhítése, a lukszuslakások rekvirálhatása tárgyában kiadott 5434—1918. M. E. számú kormányrendelet hatályát Arad város területére is kiterjesztette. Lőcs, polgármester.

— A leszerelési pénzek kifizetése. Közhírré teszem, hogy a leszerelt katonák illetékeit a mai naptól kezdve a főpénztár (Acsev-palota I. emelet) fizeti ki, miért is a leszerelt katonáknak leszerelési illetékeiknek felvétele céljából ott kell jelentkezniük. Lőcs, polgármester.

— Halálozások. Weisz Simonné, született Braun Regina, áldásos életének 46-ik évében, hosszú kínos szenvedés után Barcon, folyó hó 5-én elhunyt.

Weisz Ignác cipésmester, folyó hó 16-án életének 66-ik évében elhunyt. Temetése 18-án délután 3 órakor lesz az Izraelita temető halottas házából.

Holnap temetik felsőhátki Fejér Ernőné született Kaimler Mici, mély és őszinte részvétet keltett a fiatal urinó halála, aki néhány napi szenvedés után esett a spanyol kór áldozatául. Férje is súlyosan beteg. Fejérné előkelő rokonság gvászolja. A temetés szerdán délután 2 órakor lesz a Weitzer János-utca 53. számú házból.

— Az Aradi Iparosok Egyesülete felkér minden aradi asztalos- és faiparost, hogy délután 5 órakor az Eötvös-utca 2. számú (Mojzes-féle étterem) helyiségben jelenjen meg, ahol a szakosztály megalakulásán kívül megbeszélendő lesz az olcsón beszerzett anyagok széjjelosztása. Az elnökség.

— Vegyen könyveket, festőszekrényeket, díszlelvélpapír dobozokat, karácsonyi ajándékkul Deák könyvkereskedésében Foray-utca.

— **Olcsó faanyag a kisiparosoknak.** Amikor a városházán tartott értekezleten a katonai kincstár készleteinek elosztásáról tanácskoztak. Huppert Henrik azt követelte, hogy a volt tüzérségi felszerelési állomás fakészlete a hadból visszatért kisiparosoknak jusson. Az értekezleten megjelentek ezt honorálták is. Ma reggel a szocialista kisiparosok Huppert Henrik, az aradi iparegyesület képviselőjében pedig ifj. Czeller István megjelentek a Gutzjahr-féle gyártelepen, ahol a hadból visszatért kisiparosok részére a két ipari testület háromszázezer korona értékű asztalosárut és olajat vásárolt meg lehetséges olcsó árban.

— **A nevelőmunkások szakszervezetének megalakulása.** Az aradi és aradvidéki nevelőmunkások szakszervezete e hó 23-án, hétfőn délelőtt 10 órakor, a Kazinczy-utcai polgári fiúiskola 21. számú termében tartja alakuló közgyűlését. A tárgysorozatot legközelebb közli a szervező-bizottság. Azok a vidéki tagok, akik egy éjszakára lakást óhajtának, e szándékukat e hó 21-éig jelentsék Matusik Márton polgári iskolai tanárnak. (Kazinczy-utcai polgári fiúiskola.)

— **Felső kereskedelmi iskolai katonai tanfolyam.** Akik az aradvárosi felső keresk. iskolánál a f. tanévben esetleg szervezendő katonai tanfolyamon részt óhajtának venni, szíveskedjenek hivatalos órám alatt, hétköznapokon délelőtt 10-11-ig az iskola igazgatóságairodájában folyó hó végéig jelentkezni. Az igazgató.

— **Kérelem.** Az aradvárosi gyermekórház igazgatósága felkéri a nemesszervi közönséget, hogy mint minden évben, ez idén is, a kórházban átvett szegény gyermekek karácsonyfájára adományait az aradvárosi gyermekórház gondnokságának küldeni szíveskedjék.

— **Jegy nélkül lábbeli árusítása a vásárokon.** A kereskedelmi miniszter tudvilágilag megengedte, hogy november 30-ig vásárokon jegy nélkül is árusíthatók a lábbeliek. Ezt a határidőt most 1919. január 15-ig meghosszabbították és így vásárokon a közvetlenül a forrasztókat ellátó cipőkereskedők, cipészek és csizmadiák és egyéb vásároló iparosok minden korlátozás nélkül árusíthatják termékeiket.

— **Izr. leánytanulók felruházása.** Az Izr. nőgyűlés elnöksége ezúton hozza tudomására az érdekelteket, hogy az Izr. elemi leányiskola szegénysorsú növendékei részére beszerzett ruhaneműeket folyó hó 18-án szerdán délelőtt 10 órakor fogja az illetőknek kiadni az Izr. iskolában.

— **Adomány.** Marinkovits Péterné 20 koronát küldött néhai Sponner Vilmosné ravatalára szánt koszorú megváltása címén. F. Aranika 5 koronát küldött a vak katonáknak.

— **Rendkívüli alkalmi vétel és árfászt vásárlások karácsonyi díszáruvagyokból és használati cikkekből.** U. m.: üveg-, porcellán-servisek, villanycsillárok, kina ezüst tárgyak. Modern kénkeretek békeárakban kaphatók Fischer Mór üveg- és porcellánkereskedő, Andrássy-tér 25. Városi és megyei telefon 568.

— **Mit vegyünk karácsonyra?** Jót, szépet és hasznosat csak a könyv nyújthat. Hűség és más ajándékművek nagy választékban Oláh Sándor és Társa könyvkereskedésében.

— **Mesekönyvek.** Karácsonyi ajándékok olcsón szerezhetőek be Knieszer Minerva könyvkereskedésében Aradon, Dobó-utca 1. sz.

— **Megnyílt Fischer Simon nagy áruházának ósan felszerelt karácsonyi tálalata.** — Ületi órák reggel 7 órától délután 4 óráig.

TÖRVÉNYSZEK.

§ **Felmentés a megvesztegetés vádja alól.** Az aradi törvényszék büntető tanácsa ma tárgyalta Balassa János pankotai állomásfőnök ügyét, aki három rendbeli megvesztegetés vét ségével volt vádolva. A vádak a mai tárgyaláson nem nyertek beigazolást, mire Tompa Gyula dr. ügyész a vádat elejtette.

LEGUJABB.

A marosillyei állomásfőnök el. — Jászi a tót köztársaságról.

Csikseredéről jelentik: Vádr P. Artur szerkesztőt és Tompa István homoródi főszolgabírói letartóztatták a románok.

Kolozsvárról jelentik: Nagy izgalmat okozott itt az a hír, hogy Haidó Emil marosillyei állomásfőnököt kivégezték volna. A hír nem bizonyult igaznak, mert az ítéletet még nem hajtották végre, amikor a kellő súly közbelépés megtörtént. A kolozsvári Román Nemzeti Tanács a magyar Nemzeti Tanács kérésére érintkezésbe lépett a nazszebani kormányzó tanácssal és a három letartóztatott szabadlábrahelyezését kérte.

Székelnekocsárd: Este hét órakor kötötték meg a 24 órás fegyverszünetet.

Budapestről jelentik: A Politikai Híradó jelenti: A keleti tót köztársaság küldöttsége járt ma dr. Balassa Károly vezetésével Jászi Oszkár nemzetiségi miniszternél. Felkérték, hogy magyar kormány nevében ismerje el az új tót köztársaságot. Jászi közölte a küldöttséggel a minisztertanács következő határozatát:

— Ha a tót nép többsége népszavazás után úgy döntene, hogy a tervezett köztársaságot elfogadja, mi a magunk részéről a népek örendelkezési jog alapján örömmel hozzájárulnánk ehhez amennyiben a békekonferencia ezt jóváhagyja. Kértelemnek vagyunk azonban tiltakozni az ellen, hogy az új köztársaság székhelye Kassára létesüljön, mivel Kassa az ideiglenesen megállapított demarkációs vonalon innen esik.

A küldöttséggel való tárgyalások során Jászi a kormány álláspontját bőven kifejtette és indokolta.

— A tót kérdés — mondotta a miniszter — ma már nem tekinthető szorosan vett magyar problémának, mert az már nemzetközi problémává vált. A magyar kormánynak még nincs módja ebben a kérdésben egyoldaluan határozni, mivel egy ilyen határozat beláthatatlan komplikációkat rejt magában.

Párisból jelenti a Havas-ügynökség: Wilson elnök és neje tegnap kirándultak a boulognei erdőbe és Versaillesbe. A nép meleg ovációkban részesítette őket. Visszatérése után a párisi városházára ment Poincaré elnökkel, ahol a községtanács fogadta. Wilson az időközletre felelve a következőket mondotta: Amerika népét a háború jogtalansága annyival is inkább megindította, mert tudta, hogy miképpen követték el a jogtala nságot. Azért avatkozott Amerika a háborúba, mert tudta, milyen mély sebeket ejt a háború a nagy jogi elveken, de azért is, mert a közönségi hatalmak elvet a szíveteképp úgy érintették, mint a lovakat. Az elnöknek az Arkad-szállóban elkészült reggeli után arany érmét, nejeének gyémánt broszját nyújtottak át.

Katona-délután a Kulturpalotában.

(Előadás az aradi helyőrség katonáinak.)

Nemrég Böhm Vilmos hadügyi államtitkár elrendelte, hogy az ország minden nagyobb helyőrségében katonadélutánokat rendezzenek, amelyekben a szolgálatot teljesítő katonákat tanítsák és felvilágosítsák. Az államtitkárnak az volt az intenciója, hogy szórakoztató előadások közt retébe oktassák a katonákat.

Az első ilyen felvilágosító előadás ma délután volt a Kulturpalota nagytermében, amely zsúfolásig megtelt katonákkal és polgári közönséggel. Ott volt Dobák ezredes, állomásparancsnok is, akit a katonák lelkesen ünnepeltek.

Az előadást délután 4 órakor a katonatanács nevében Huppert Henrik nyitotta meg, arra kérve a megjelent katonákat, hogy a forradalom vívmányait mindenképpen védelmezzék meg. Szocialista fegyelmet kért tőlük és azt, hogy ne élienek vissza a szabadsággal, mert ezzel veszélyeztetik a köztársaságot. Figyelmezteti őket, hogy a köztársasághoz hű tiszteknek engedelmességek és ha royalista tisztek ázelméről tudnak, haladéktalanul tegyenek jelentést.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Kappner öszi beszélt a katonai fegyverről, amely most nem az, mint régen volt. Az új köztársaság alapja szintén a fegyver, de nem a büntetéstől való félelem, hanem az öntudatos szabad polgárnak, a fegyver és rendszere. Nemcsak az a fontos, hogy a zsoldot felvegyék, mondotta Kappner, hanem az a fontos, hogy dolgozzatok és teljesítsétek a népköztársaság iránt kötelességeket.

Perceky tartó lelkes előadás követte a beszédet. Földes Mihály frenetikus hatást keltve szavalt el néhány Petőfi és Ciszmadia-verset, amelyeknek gyűjtő tize magával ragadta a hallgatókat. Győző Alfréd katonaruhában jelent meg a pódiumon. A népszerű komikust már megjelenésekor orkányszerű taps fogadta. Győző gyönyörű katonanótákat adott elő, majd mikor nem akart megszűnni a taps, ráadásul elszavalta Petőfi „Falu végén kurta kocsmán” című versét. Halmos, a temesvári színház tagja nagy hatást keltve adott elő énekszámokat. Nagy sikere volt Kleffer Lujzának, aki nagy hatással szavalt néhány bájos verset.

Ezzel a programmal befejeződött, de a lelkes közönség nem akart távozni. Ekkor valaki elkialtotta magát:

— Halljuk Dobák ezredest!

Az egész terem kiáltozott és végül is a népszerű állomásparancsnok engedett a köz-

önségnek és néhány szót intézett a lelkes katonákhoz.

— Testesből-lelkessé! Köztársaság! Vagyok! Hívom szolgálatom a köztársaságot és azt kívánom, hogy a néphadsereg katonái is teljes erejükkel, szívükkel és lelkükkel szolgálják a magyar népköztársaságot!

Zugó ellenzése volt a válasza az ezredes gyűjtő szavaira. Ezután a katonák rendben felsorakoztak és megy a vármegyeháza elé vonult. Az itt történtekről lapunk más helyén számolunk be.

A MOZI.

* **Henry Porten film az Apollóban.** (A film derűjakk bemutatója.) Az Apolló szerdai műsorában egy kiváló filmművész legújabb alkotását mutatja be. A Tündérnyúlak című négyfelvonásos pazar káprázatos filmnek főszerepét a közönség régi, népszerű kedvence, a bájos Henry Porten játssza. A filmművészetnek ez a valóban nagy egyénisége különleges mária a finomságnak és a bájos derűnek lényegesen a vetítésvászon. Ebben a szerényen is teljes egészében érvényesül a művész bájos érzéksége. Ez a vídám derűvel bevont vígjáték különben ötletes helyzetekkel, szellemes, izléses cselekményekkel a legteljesebb mértékben leköti a néző figyelmét. A művészi színvonalu film két napig szerepel a műsoron és csak csütörtökön kerül ismétlésre.

* **Sorsok és emberek.** (Az Uránia-színház szerdai nagyhatású bemutatója.) Négyfelvonásos drámát mutat be szerdán az Uránia-színház. Nagykonceptiójú dráma alkotás ez, amelyen mélyreható drámai szenvedélyek viharának keresztül, amelyben a szenvedés és megpróbáltatás töviskoronája jut a dráma főszereplőjének, egy pompázó fiatalasszonynak, aki áldozata lesz egy vetélytársnő bosszújának. A művészi film főszerepét Olga Langer, a kiváló mozdíva játssza. A műsor két napig szerepel műsoron és ugy szerdán, mint csütörtökön mindennap négy előadásra keresztül kerül vetítésre. Az előadások mindennap délután négykor, félhétkor, hétkor és kilétkor kezdődnek.

* **Tosca, mint mozi-film az Urániában.** Péntektől kezdődőleg oly film kerül az Apollóban színpadra, amely hatalmas eseménye lesz az idei filmszezonnak. A kép, amely szenzációs sikert aratott mindenütt, három napig szerepel az Apolló műsorán.

* **A kétlelkű asszony filmje.** (Bródy Sándor filmdrámája az Urániában.) Egy asszonyi lélek há tükre rajzolja meg az a filmre vitt hatalmas regény, amelyet pénteken mutat be az Uránia-színház.

Még nem tilos a Maros átlépése

(Vix alezredes cífolata.)

Budapestről jelentik: A Politikai Híradó jelent: A fegyverszüneti bizottság a következő helyreigazítást kéri: Vix alezredes nem tett semmiféle nyilatkozatot a demarkációs vonalnak a román csapatok részéről történt átlépésére vonatkozólag. Az állítólag főle eredő hírek hamisak. Stieley századosnak csak annyit mondott, hogy ezen ügyet illetően nem kapott semmiféle intézkedést és felettes hatóságától utasítást kéri. A fegyverszüneti bizottságtól azt kéri, hogy a magyar csapatok tartózkodjanak minden olyan cselekménytől, amely vérontásra vezetne. Hasonló kérést intézett a román hatóságokhoz is.

Kolozsvárról jelentik: Ma délután a székely Nemzeti Tanács és az erdélyi Magyar Nemzeti Tanács nagygyűlést tartottak, amelyen résztvettek Fényes László és Ronay Zoltán kormánybiztosok is. Apáthy István elnök határozati javaslatot terjesztett elő, amely szerint az erdélyi székelyek és magyarok Wilson programja alapján a maguk részére követelik azt a jogot, hogy egy központi szervezet választanak, amely hivatalosan van saját hatáskörében mindent megtenni, amit az erdélyi magyarság érdekében szükségesnek és hasznosnak tart. Proklamációban fordulnak a világ összes népelehez, amelyben ezt a jogot a maguk részére igénybe veszik és egy önálló erdélyi vezető tanácsot léptetnek életbe, amely Erdély ügyeit a békekötésig intézze.

A gyűlésen felszólalt Fényes László is, aki megkérte a székely katonákat, hogy tartózkodjanak minden olyan cselekedettől, amely

esetleg véres összetűzésre adhatna alkalmat. A magyar kormány a fegyverszüneti feltételekhez feltétlenül ragaszkodik, a demarkációs vonal túllépését csakis akkor engedheti meg, ha ezt az entente főparancsnoksága a magyar kormánnyal közli. De ez eddig még nem történt meg s így kötelességünk a demarkációs vonalat fegyveres erővel minden betolakodó ellen megvédeni. Érintkezésbe lépett a kormány Pop C. Istvánnal, hogy 24 órás fegyverszünetet rendeljenek el a demarkációs vonalon, amíg az entente főparancsnokság utasítása megérkezik.

A négyfős a határozati javaslatot egyhangyan elfogadta.

Budapest-ől jelentik: Ma érkeztek vissza Nagyszebenből báró Petrisor és Horváth Emil és Jászberényi András kormánybiztosok, akik Nagyszebenben Maniuval és Bollaival tárgyaltak. Bolla kijelentette Jászberényinek, hogy nem ismeri el őt mint közlemezést biztost, azonban tárgyalás előtt a román kormányzótanács nevében megbízta az értelmezési kérdések vezetésével. Jászberényi azonban kijelentette, hogy ezt a megbízást nem fogadhatja el. Bolla erre kijelentette, hogy tiltakozik minden intézkedése és minden elismiszer kivételé ellen. Horváthnak kijelentette, hogy nem is áll vele szóba. Horváthnak arra a kérdésre, hogy miért támasztanak a románok túlzott követeléseket, Maniu mosolyogva felelt:

— Ne aggódjék, mi nem veszünk mindent olyan pedánsan. Egy vagy két mértfölddel kevesebb, nem fog szerencsétlenséget okozni.

Zavartalan a szénszállítás Petrozsényből.

(A franciák garantálják az expedíciót.)

A szénkérdés kilátástalansága, mint egy lidércnyomás nehezül a fiatal magyar köztársaság közgazdasági életére. A gyárak, fizemek, a villany és gázvilágítás funkcionálását veszélyeztetni mindennap, amely szénkészletünk elfogyását jelenti. És a vasut is azelőtt a veszély előtt áll, hogy a szénkészlet elfogytával meg kell állnia. Külföldi szén behozatalának reménye napról-napra halványodik, a csehek a helyett, hogy szén adnának, újabb és újabb csapatokat küldenek Magyarországra. A román megszállással az a veszély is fenyegetett, hogy a zsilvölgyi bányák produktumát is elvonják a magyar szükséglet elől, amely a vasutak megállását, ezzel kapcsolatban pedig a közgazdasági élet megfagyását jelentené. A kormány legnagyobb gondja volt, hogy ez elől a veszedelem elől védje meg ezt a vonagló országot. Budapesten a megszálló csapatok megbízottaival állandó tárgyalások folytak ebben a kérdésben, amelyek szerencsére a mai napon kedvező befejezést nyertek.

Varjassy Lajos dr. kormánybiztos ma telefonon felszólította Vázsonyi Jenő szénkormánybiztost, az államvasutak elnökigazgatóját, akinél a szénszállítások iránt érdeklődött. Vázsonyi kijelentette, hogy a magyar kormánynak sikerült megállapodnia Landrot francia ezredessel, hogy a zsilvölgyi bányákból még megszállás esetén is zavartalanul fognak folyani a szénszállítások a magyar területekre. Landrot ezredes, hogy ennek a megállapodásnak érvényt szerezzen, ma különvonattal Petrozsénybe utazott.

TANUGY.

Akó az iskolák megnyitására.

(Szülők értekezlete a városházán.)

Az Aradi Közlöny a napokban hosszabb cikkben számolt be arról a nyugtalanságról, mely a szülőket a hosszú iskolai szünet miatt eltölti. Amint említettük: gyermekeik iskolai esztendejét féltik a szülők s erre vonatkozólag megkérdeztük az aradi középiskolák igazgatóit, kiknek mindenike megnyugtatólag felelt.

Az aradi szülőket mindez nem nyugtatta meg s holnap szerdán délután 5 órakor a város háza nagytermében gyűlést tartanak, amelyen az iskolák megnyitásának kérdéséről fognak tárgyalni. A mozgalom élén Hady Antal Acsev. főfelügyelő áll, aki a mai nap foivamán személyesen is közbenjárt a kormánybiztos — főispánnal.

A kormánybiztos megígérte Hady Antalnak, hogy készséggel látja a szülők mozgalmát s az iskolák megnyitása elé, a maga részéről, semmi akadályt nem fog gördíteni. Másrésztől azonban arról értesülünk, hogy az iskolák megnyitása még abban az esetben is nehézségekbe fog ütközni, ha a spanyol járvány szünni fog s a szénellátás kifogástalan lesz. Noha egyikre sincs nagy kilátás. Mert értesülésünk szerint a lakáshivatal vezetősége az iskolahelyiségeket lakás céljaira akarja lefoglalni, ha ugyan ezt a szándékot is nem keresztezi a katonaság, mely az iskolákra szintén szemet vetett.

Hady Antal ezuton kéri a szülőket és a tanárokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az értekezleten.

(—) Iskolai szünet — február 2-ig. A közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy az idei karácsonyi iskolai szünet a nagy szénhiányra való tekintettel február 2-ig tartson. Ha azonban a szénhiány közben enyhülne — amire kilátás nincs — a miniszterium újabb rendelkezésre a tanítás január 16-án megkezdendő.

KÖZGAZDASÁG.

= Feloldott takarmány. Közírré tesszük, hogy az igénybevett mindenféle szálastakarmányt és mindenféle mesterséges szálastakarmányt, továbbá a tavaszszalmát, valamint a tavaszi szalma törekét és polyváját és végül az alomszalmát, valamint az alom szalma törekét és polyváját azon készletek kivételével, amelyek a gyűjtőtelepekre már beszállítottak s amelyek még a készlettulajdonosnál vannak ugyan, de az állat és takarmányforgalmi r.-t. bizományosa által felpréseltettek, a zár, illetve az igénybevétel alól feloldom, minél fogva mindezen készletekkel a készlettulajdonos szabadon rendelkezhet. Dr. Angel.

— Lokomobill és cséplőgépkezelői, dinamógépkezelői és fémpari szakrajztanfolyam az aradi fa- és fémpari szakiskolában 1919. évi január 3-án nyílik meg. Belátkozni lehet december 16-tól kezdve naponta este 6—8-ig és vasárnap délelőtt 9—11-ig. Igazgatóság.

Felelős szerkesztő:
T. LLER KALMAN.

Apollo-színház.

1918. dec. 18-án:

Tündér utjak.

Filmjáték négy felvonásban.

Uránia-színház.

1918. dec. 18-án:

Sorsok és emberok.

Társadalmi dráma
4 felvonásban.

NYILTER.

László János és fia „Egy m. kir. szab. érekeperes-
gyára és tem. beszerelő-vállalata” Arad.

Felsőbüki Fejér Ernő és fia Laosika, a legmelyebb földalomból áthúva, tudatják a vértelenül szeretett hitvesnek, a legboldogabb éles anyának, a legjobb gyermeknek, a szeretett testvérnek és hűvőse rokonnak

felsőbüki Fejér Ernőné
szül. Kamler Mária,

1. évi december hó 18-án, d. u. 1/2 órakor, életének 23-ik, ideálisan szép és boldog házasságuk 5-ik évében, rövid szenvedés után, a Mindenszentek rendelkezése szerint történt gyászos elhunytát.

A boldogulnak földi maradványai 1. évi december hó 18-án d. u. 2 órakor fognak, a Weselényi-utca 58. számú gyászházban, a rom. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint, a felső temetőben lévő családi sírhelyben örök nyugalomra helyeztetni.

Az elhunyt lelki tövéért az engedelmős szentmise áldozat a főt. Minorita-atyák templomában 1. évi december hó 31-én, d. u. 9 órakor fog az egész Urának bemutatattatni.

Adj iram neki örök nyugodalmat és az örök világság fenyekedjék neki!

Arad, 1918. december hó 17.

21
Kamler János és neje szül. Penater Vilma, szül. Kamler Vilma, ifj. Kamler János, Kamler Lajos, testvérei. Penater Ede, nagyapa. Fejér Gyula és neje szül. Widovics Gizella, após és anyós. Penater Erzsébet, Penater Anna, Penater Józsa, Kr. m. János, Kamler Imre, Kendi Károly, nagybátyjai és nagynőrei.

Felhívás.

Felhívom Maderspach János körösbányai szogabirót, hogy jelen felhívás közzétételétől számított 8 napon belül szolgálattételre a körösbányai szogabiró előtt jelentkezék, ellenesetben lemondott-nak tekintem.

Déva, 1918. évi december hó 12.

9246

Hunyadvármegye alispánja.

60 db. olajfestmény

elsőrendű magyar művészek munkái

b é k e a r b a n
egyenként is eladó. Megtekinthetők: 200

Ingyen V. és Fia
könyvkereskedésében Weitzer János-utca.

Apró hirdetések.

Levelezés.

"NINCIS IGAZSÁG" jellegre levél van a kiadóban. 9255

"ERDEK NÉLKÜL 82" jellegre levél van a kiadóban. 9256

BÖLGYEIM, ki akarna ösmere a gépíró gépezetével. Címem a kiadóban. 9257

"ERDEK NÉLKÜL 82" jellegre levél van a kiadóban. 9258

Alkalmazást keres.

KARPITOS olecson dolgozik, javit, átala-
kit. Borond-utca 4. Zsoltány 9250

4 KÖZÉPISKOLAT végzett rokkant ka-
tona, irodai vagy felügyelői állást keres.
Cím a kiadóban. 9240

IRODAI MUNKAT olecson vállal szép
írásu fiatal ember. Cím a kiadóban. 9258

26 EVES FÜZÉR és VEGYESKÉRES-
KEDŐ SEGED, állást keres azonnaira.
Cím a kiadóban. 9229

Alkalmazást nyer.

"DEZSŐ" jellegre levél van a kiadóban.
Cím a kiadóban. 9249

ELARUSITÓ LEANY jó fizetéssel hon-
os, eszményi-életben teljes ellátással Békés-
pályára kerestetik. Bővebbet: Kalap-
Bazár, Arad. 9228

Vétel és eladás.

KÖVÉR SERTES egy darab eladó.
Báthory István-utca 45. 9244

VERTHEIM-CASSA, gaskálha felszer-
elési eladó. Perényi-utca 11. 9254

MODERN UJ vasgép rész díszes, futá-
nyosan eladó. Simonyi-u. 2. 9279

EGY UTAZÓ BUNDA teltkabát 12-14 éves
fiú vagy leány részére 2 drb. öszörcsuk-
ható vasgép olecson eladó. Megtekinthető
Bor-s-Béni-tér 11. Ugránott egy könyvha
kálha megvételre kerestetik. 9280

ELADÓ női karakul bunda, többféle te-
hőernemű, biber férfi sapka, liszteláda,
Aggyló, kosztos csészek, stélázi. Cím a
kiadóban. 9259

KEYESNÉ HASZNALT mátt hálószerbe-
butor eladó. Cím Báthory-utca 10. sz.
1. emelet, 10. ajtó. 9281

KARÁCSONYI ALBUMOK már Deák
Béla könyvkereskedőnél kaphatók. For-
ray-utca Telefon 902. 8263

UJ BUTORÜZLET Arad, Deák Fe-
renc-utca 40a. mindennemű butor kap-
ható jutányos áron. Különösen ajánl
egy nagy ebédítő, samizsa szőnyegét,
amerikai írógépet, egy angol férfi
püschgarnitúrát, Wiegelfeld-cég. 8028

ZENKALBUMOK a legszebb karácsonyi-
művek minden zongorázó számára a kap-
ható Deák Béla könyvkereskedésében,
Forray-utca. Telefon 902. 8288

LEGSZEBB AJÁNDÉK A KÖNYV. Gyer-
mekek és felnőttek számára nagy vá-
lasztékkal szolgál Deák Béla könyvke-
reskedés, Forray-utca. Telefon 902. 8866

NÉVJEGYEKET, kereskedelmi és ipari
nyomatványokat jutányos áron készít
Piehler könyvnyomdát B. Hus-palota 9242

ELADÓ méhkaptár, mérgetető, korsópár,
házi nyulak, egy lo nyereggel. Cím:
Mosóvíz-telep, Balza-utca 12a. 9182

ELADÓ fekete charmeus selyem két
berakott antik szekrény szővet függő-
nyók hozzá és szővelők "pre-
nadin és vízszővelők nagy poli-
turos és kisebb polituros szővelők. An-
drássy-tér 21. szám. I. em. balra. 900

Ingatlan.

APATELEKEN 84, holdas jókarban
lévő szőlő ültetvényekkel, teljes felszerelés-
sel, ideai természettel eladó. Cím a kiadó-
ban. 9248

EGY háromszobás magánház, szőlőskert-
tel eladó. Bővebbet Virág cipész-nél, For-
ray-utca. 9218

PURGLY L-NE-UTCA 198. sz. magános
ház, melyben egy azonnal elfoglalható 3
szobás lakás van, gazdasági udvar és
kerttel eladó. Bővebbet Török Ignác-u. 1b
I. emelet. 9249

ELADÓ a beépítésben egy jólvédelt
mező adómentes, 8 utca a szőlő emeleten
bérház. Bővebbet Varjasz Lajos-u. 80.
sz. 9212

KISEBB BÉRHÁZ eladó Szabadság-tér
közeli fehen. Zoltán-u. 3. 9278

IGEN SZEP, MODERN MAGÁNHAZ, ur-
i környezetű, nagyobb lakással a belváros-
ban eladó. Bővebbet a kiadóban. 9199

Oktatás.

MAGÁNTANULÓK előkészítését és egyen-
gés tanulókat korrepetálását felelősség-
gel vállal volt I. sz. Fiumintézet, Chorin
Aron-utca 1. 8695

OKL. TANÍTÓNŐ, a jelen iskolát szü-
netre, elemi és középiskolai tanulók lel-
késztetésére oktatást vállalná, teljes ellá-
tásért és mérsékelt díjazásért. Cím a
kiadóban. 9298

Különféle.

EGY ZONGORA bérbéadó, Dr. Gergely
Géza Karácsony-u. 8. 9242

EGY BOROSFINCE kiadó. Karácsony-
utca 8. 9251

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Köz-
löny részére felvételnek a Messenger-
ban iradában Klein I. hirdetés- és
hírlapiródaiban Zrínyi u. és Mandi
Bor-s-Béni-tér 18 az alatti papír-
üzletében.

A világlítási rendelet
határozatait a fényhatás
csökkenése nélkül csakis
TUNGSRAM-
fólvattos lámpák a
lehet beartani. 2187
Használjon 25, 40, 60 watt fegy: szűben
Tungsrاملámpákat.

Ka ácronyfa díszek
S avatelt tiszta Cacaó
S an olos szaloncukorka és
egyed cukorka

Legjobb C emlékőrök
Cognac
Török- és Paluyay-pezsőgő
Asztali, p.c. enye- és csamegő
pa.ec borok

Kaphatók:
Gábor Miklós
égnél 9260
ARAD, Balacz-utca 1. szám.

Talicskák
gazdasági célokra
kaphatók
Cukor László

fakereskedésben (az üzletvezető-
séggel szemben.) 9247

26113-1918. kb.
HIRDETÉMÉNY.

Egy előfordult vesztettségű eset kö-
vetkeztében érdeklésem, hogy Arad vá-
ros területén lévő összes kutyák folyó
évi november hó 25-til számított 90 na-
pig állandóan költve tartassanak vagy
pedig harapás ellen biztos szájkosárral
ellátva pórászon vezettessenek.

Figyelemre méltó a közönséget, hogy
mivel az állategészségügyről szóló
1888. évi VII. tc. végrehajtása tárgyá-
ban a nagyméltóságú m. kir. földművel-
ési miniszterium által 40.000-1888. sz.
alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint
ezen rendelet érvényének tartama alatt
mindazon kutyák, amelyek szájkosár nél-
kül vagy szájkosárral, de pórász nélkül
szabadon járnak, a pecérek által elfogat-
nak és elfogatásuk után azonnal ki fog-
nak iratni.

A rendőrképtányi hivatal mint I-3
foku állategészségügyi hatóságától.

Aradon, 1918. évi november hó 26.
Grein, főkapitány.

TRITTHALER FERENC

éltészeti irodája
Arad, Weaselényi-u. 47.
(Saját ház.) — Telefon szám: 963.
Vállal mindennemű tervezést, ént-
keztést, átalakítást és javítást. Ter-
vek és költségvetések elkészítet-
nek. 8'33

Mindenféle marha és sertés nyers-
husokat nagyban vásárolnak
Dema és Kovács
mészáros cég 9227
Arad, Hunyadi-utca 1. Telefon 653.

Uj butorhitel!
Minden hitelképes egyén beszerezhet háló,
ebédítő és nappali szoba berendezést.
100 K utána fizet hetenként K — 80
1000 : : : : : 8 —
10.000 : : : : : 80. —
5 éven át tőke kamattal.

Garai Károly
butor-üzlete
Arad, Asztalos Sándor-utca 1. Törv. fej.
c.g. Telefon 773. 7279

Viszketegséget,
szömört, rüht a leghatékab-
ban megszünteti a Dr. Fleisch-
feld eredeti, törvényesen védett
"Ska'oform-Kenőcs"
Nincsen szaga, nem piszkál. Min-
dig eredeti pecsétet Dr. Fleisch-
feldtől kérjünk. Próbá tégely 4 —
egy tégely 8 — k. Csak a 4 ad-
15. — k. Kapható Aradon, Hajós
Arad gyógyszerárában, a
drássy tér 22. Vételre a "SKA-
FORM" védjegyre figyeljék! 7151

Bodnár József Irógép-
vállalata Arad
Wetzler János u. 11. Főpostával szemben.
Uj és használt irógépek. Számoló, sokszorosító és
dyktáion gépek raktára. Üzemkellékek egyen-
ként és tucatonként. Villamos erőre berendezett
szakszerű javító műhely!
Írásmunkák és sokszorosítások. Irógépek évi
karbantartása. GÉPIRÁSI TANFOLYAM,
amerikai írodabutorok. Telefon 11-41. szám.
9210

Délvidéki Villamossági Vállalat.
Tulajdonos: **Lengváry Zoltán** okl. mérnök.
Vörösmarty-utca 3. sz. Telefon 11-31.
Vállal: Villanyvilágítás, erőátvitel, motor, ta-
lefon, csengő, villámhárító berendezéseket és
szakszerű javításokat. Nagy csillár, égő, főző,
vasaló és szorelézi anyag raktár. 7840
Szolid árak. Pontos munka.